

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Придніпровської державної
академії будівництва та архітектури
протокол № 10 від 28 березня 2023 року
Голова Вченої ради ПДАБА, ректор

М. В. Савицький

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«КРАЄЗНАВЧО-ЕКСКУРСІЙНА РОБОТА»
СВО ПДАБА – 0326-2023**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 – ГУМАНІТАРНІ НАУКИ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 – ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

Дніпро – 2023

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБНИКИ:

Лисенко Г.І. – к. і. н., доцент, доцент кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Бабенко В.А. – к. і. н., доцент, доцент кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Євсєєва Г.П. – доктор наук з держ. упр., професор, професор кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Волкова С.П. – старший викладач кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Харлан О.В. – к. арх., доцент, доцент кафедри дизайну та реконструкції архітектурного середовища

Філь О.І. – співзасновник та член правління ГО «Дивна Україна»

ОБГОВОРЕНО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності «28» березня 2023 року протокол № 10

на засіданні навчально-методичної ради Навчально-наукового інституту інноваційних освітніх технологій, «28» березня 2023 року, протокол № 4

ВВЕДЕНО В ДІЮ

з 01 вересня 2023 року наказом від «29» березня 2023 року № 19

ЗМІНИ ОБГОВОРЕНО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності; протокол № 4 від 8 листопада 2023 року

на засіданні навчально-методичної ради архітектурного факультету; протокол № 9/3 від «23» листопада 2023 року

ВНЕСЕНО ЗМІНИ

На засіданні Вченої ради академії «28» листопада 2023 р., протокол №4

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Спеціальність - гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів

Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

ВСТУП

Освітня програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 29 квітня 2020 р. № 575.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- ♦ акредитації освітньо-професійної програми;
- ♦ складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- ♦ формування робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, практик, індивідуальних завдань;
- ♦ формування індивідуальних навчальних планів студентів;
- ♦ розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- ♦ атестації здобувачів вищої освіти;
- ♦ зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- ♦ здобувачі вищої освіти, які навчаються в академії;
- ♦ науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 032 «Історія та археологія»;
- ♦ екзаменаційна комісія зі спеціальності 032 «Історія та археологія»;
- ♦ приймальна комісія академії.

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри академії, які беруть участь у підготовці фахівців ступеня бакалавра за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Позначення, що використовуються в освітньо-професійній програмі

НРК – Національна рамка кваліфікацій;

ІК – інтегральна компетентність;

ЗК – загальні компетентності;

СК – спеціальні (фахові, предметні) компетентності;

РН – програмні результати навчання;

ЗН – дисципліни циклу загальної підготовки нормативні;

ЗВ – дисципліни циклу загальної підготовки варіативні;

ПН – дисципліни циклу професійної підготовки нормативні;

ПВ – дисципліни циклу професійної підготовки варіативні.

I. Загальна інформація

Офіційна назва освітньої програми	Краєзнавчо-екскурсійна робота
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Наявність акредитації	Первинна у 2026 р.
Рік впровадження	2023
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр історії та археології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія
Тип диплому	Одиничний
Термін навчання	3 роки 10 місяців
Обсяг кредитів ЄКТС	<p>– На базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС;</p> <p>– на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 120 кредитів ЄКТС;</p> <p>– на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.</p> <p>Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством.</p>
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень; QF - ENEA – перший цикл, EQF – 6 рівень;
Мова викладання	Українська

Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Академічні права випускників	Можливість навчатися на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти.
Мета та цілі програми	
<p>Мета програми: підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців в галузі історії та археології, здатних до виконання професійних завдань в історичній галузі, зокрема у сфері краєзнавчо-екскурсійної роботи.</p> <p>Цілі освітньої програми: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології; формування фахових компетентностей, необхідних для організаційної та науково-методичної роботи в галузі краєзнавства та екскурсійної роботи з широким доступом до працевлаштування в означеній сфері; опанування методів та методології краєзнавчо-екскурсійної роботи, підготовка фахівців для подальшого навчання з метою здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування комплексу логічно взаємопов'язаних освітніх компонентів та відповідних результатів навчання, які забезпечують досягнення мети освітньої програми; - створення умов для самореалізації особистості здобувача та реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії; - формування конкурентоспроможного та висококваліфікованого фахівця з високим рівнем моралі, культури, загальнолюдськими цінностями та соціальними навичками; - забезпечення високої якості освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти, потреб суспільства та ринку праці; - здійснення освітнього процесу на принципах прозорості, конкурентності та академічної доброчесності. 	

II. Характеристика освітньо-професійної програми

Опис предметної області	<p><i>Об'єкти вивчення та/або діяльності:</i> минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах, історико-краєзнавчі, краєзнавчо-екскурсійні та архітектурні об'єкти, середовища населених пунктів України та її природних ландшафтів.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних виконувати складні спеціалізовані завдання і розв'язувати практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології, краєзнавчо-екскурсійної роботи.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їхніх сегментів, явищ, середовища,</p>
--------------------------------	---

	<p>персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів у конкретному просторовому та часовому періоді.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел та археологічних культур та історичного середовища населених пунктів, включаючи натурні обстеження, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> програмне забезпечення, мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
<p>Фокус освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сьогоденного стану історичної науки, орієнтує на актуальні спеціалізації, у рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра.</p> <p>ОПП спрямовує здобувачів на критичне використання історичних джерел, що уможливорює практичну діяльність випускників в архівно-джерелознавчій, музеєзнавчій, екскурсійно-краєзнавчій роботі, зокрема, що стосується архітектурно-будівничих особливостей регіону тощо.</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Бакалавр історії та археології може обіймати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:</p> <p>2443.2 – консультант з питань історії; 3414 – екскурсивод, організатор подорожей (екскурсій); 3439 – інструктор з організаційно-масової роботи; 3439 – організатор громадських заходів; 3474 – організатор культурно-дозвілєвої діяльності; 3340 – викладач-стажист.</p> <p>Види економічної діяльності: 63 Надання інформаційних послуг 85.42 Вища освіта 94 Діяльність громадських організацій</p>

Особливості програми	Програма базується на теоретичному і практичному складниках, містить сучасні підходи у вивченні історичного процесу. Здобувач може отримати знання у питаннях, акцент яких зроблений на історичному краєзнавстві, екскурсійній роботі. Проведення частини занять з професійно-орієнтованих дисциплін передбачається на базі музеїв. Передбачено обов'язкові ознайомчі та виробничі практики: археологічна, краєзнавча, архівна, екскурсійна; практичні заняття з методики організації та проведення екскурсій.
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, що передбачає: - заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; - створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; - побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.
Академічна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	Право на академічну мобільність здобувачі вищої освіти можуть реалізувати на основі угод і договорів про співпрацю між академією та іноземними ЗВО, консорціумами університетів.
Національна кредитна мобільність	Право на академічну мобільність здобувачі вищої освіти можуть реалізувати на основі угод і договорів про співпрацю між академією та ЗВО України, консорціумами університетів.

III. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<i>Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності:</i> ЗК.1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про

	<p>природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК.3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК.5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК.6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК.7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК.8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.9. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК.10. Здатність працювати в команді.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p><u>Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності:</u></p> <p>СК.1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p>СК.2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p>СК.3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>СК.4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>СК.5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т.п.)</p> <p>СК.6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>СК.7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>СК.8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p>

	<p>СК.9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>СК.10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>СК.11. Здатність здійснювати та організувати археологічну діяльність.</p> <p>СК.12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p> <p><i><u>Додаткові для освітньої програми:</u></i></p> <p>СК.13 Здатність формувати та реалізовувати екскурсійні програми у контексті історико-культурних, етнографічних та історико-архітектурних особливостей конкретного регіону (на прикладі Придніпровського регіону).</p> <p>СК.14 Здатність використовувати професійні знання для підтримки історико-культурної та історико-архітектурної спадщини України та її захисту від військової та інформаційної агресії.</p> <p>СК.15 Здатність формувати програми з використанням принципів побудови екскурсійних маршрутів в штучному та природньому середовищі конкретного регіону.</p>
--	--

IV. Зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>Результати навчання (РН)</p>	<p><i><u>Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності:</u></i></p> <p>РН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.</p> <p>РН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>РН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</p> <p>РН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.</p> <p>РН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.</p>
--	--

	<p>РН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.</p> <p>РН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.</p> <p>РН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.</p> <p>РН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>РН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.</p> <p>РН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.</p> <p>РН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.</p> <p>РН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</p> <p>РН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p> <p><u><i>Додаткові для освітньої програми:</i></u></p> <p>РН 15. Уміти формувати та реалізовувати екскурсійні програми в контексті історико-культурних та етнографічних та архітектурно-будівничих особливостей конкретного регіону та використовувати свої професійні знання для підтримки історико-культурної спадщини України та її захисту від військової та інформаційної агресії.</p> <p>РН 16. Уміти створювати мапи історико-хронологічного характеру забудови населених пунктів, історико-культурних та історико-архітектурних екскурсійних маршрутів.</p>
--	--

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.
--	---

Вимоги до атестаційного екзамену	<p>Атестаційний екзамен має оцінювати рівень досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти та цією освітньою програмою.</p> <p>Для проведення атестаційного екзамену розробляються екзаменаційні білети, які представлені у вигляді тестових завдань з навчальних дисциплін, унесених до атестації здобувачів вищої освіти, відповідно до навчального плану та програми атестації.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати виконання складного спеціалізованого завдання або розв'язання практичної проблеми історії або археології, що характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота розміщується в репозитарії академії.</p>
Вимоги до публічного захисту	<p>Захист кваліфікаційної роботи проходить на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії. Порядок засідання екзаменаційної комісії та графік захисту затверджується наказом по академії і заздалегідь повідомляється студентам. Погодження про допуск до захисту має бути оформлений підписом керівника, нормоконтролера (в тому числі щодо перевірки на антиплагіат), консультантів, після чого підписується завідувачем кафедри.</p> <p>Публічний захист кваліфікаційної роботи починається з доповіді здобувача вищої освіти, яка має супроводжуватись демонстрацією отриманих результатів самостійного дослідження у вигляді презентації з роздатковим матеріалом. Тривалість захисту зазвичай встановлюється до 30 хвилин. Тривалість доповіді здобувача – до 10 хвилин. Після доповіді зачитується рецензія на кваліфікаційну роботу; здобувач має відповісти на зауваження рецензента. Далі здобувач вищої освіти відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії, які ставляться з метою визначення рівня його професійної підготовки, рівня досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою. Питання задаються в усній формі й вносяться до протоколу засідання. На всі запитання студент має дати аргументовану відповідь. Після публічного захисту роботи на закритому засіданні екзаменаційної комісії обговорюються результати захисту та ухвалюються рішення про оцінювання роботи.</p>

VI. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Визначається згідно зі Стандартом «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури».</p> <p>Принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність європейським і національним стандартам якості вищої освіти; -автономія академії, яка в межах законодавства відповідає за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; - системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу; - здійснення моніторингу якості освіти; - залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості; - відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості. <p>Процедури:</p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення планування освітньої діяльності; - затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм; - підвищення якості підготовки контингенту здобувачів вищої освіти; - посилення кадрового потенціалу академії; - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти; - розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом; - забезпечення публічності інформації про діяльність академії; - створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях викладачів та здобувачів вищої освіти.
<p>Моніторинг та періодичний перегляд програм</p>	<p>Періодичний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм гарантують відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створюють сприятливе й ефективне освітнє середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: змісту програми, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; потреб суспільства, що змінюються; навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; ефективності процедур оцінювання студентів; очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; навчального середовища відповідності меті і змісту програми; якості освітніх послуг для здобувачів вищої освіти.</p> <p>Програми переглядають після завершення повного циклу підготовки та у разі потреби до початку нового навчального</p>

	року відповідно до Стандарту «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».
<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників</p>	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється під час проведення контрольних заходів. Контрольні заходи передбачають поточний і підсумковий контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, публічно чи письмово представляти певний матеріал тощо.</p> <p>Формами поточного контролю є: виконання індивідуальних завдань; виконання тестових завдань; виконання контрольних робіт, які виконуються в аудиторії або під час самостійної роботи; написання і захист рефератів.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на відповідному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію студента. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену або диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.</p> <p>Для здійснення контролю залишкових знань студентів щосеместрово проводяться РКР.</p> <p>Навчальні дисципліни, з яких заплановано проведення РКР, та терміни проведення контрольних заходів визначаються робочим навчальним планом. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти проводиться методами, що відповідають специфіці конкретної навчальної дисципліни. Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS. Рейтинг успішності студентів оприлюднюється на вебсайті академії.</p> <p>Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників щорічно здійснюється та оприлюднюється відповідно до окремого положення, затвердженого Вченою радою академії.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників Академії будується на принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійної діяльності;

	<ul style="list-style-type: none"> - обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; - оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації. <p>Здійснюється згідно з Порядком, затвердженим Вченою радою академії.</p>
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Наявне кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення зі спеціальності відповідає вимогам чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та забезпечує реалізацію державних вимог до фахівця з вищою освітою.
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	<p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом.</p> <p>Система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості.</p> <p>Для управління якістю освітньої діяльності в академії створена інформаційна система АСУ-ЗВО «СИГМА».</p>
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Інформація про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації розміщена на сайті Придніпровської державної академії будівництва та архітектури https://pdaba.edu.ua/ у відкритому доступі.
Дотримання академічної доброчесності працівниками академії та здобувачами вищої освіти	Дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до Кодексу академічної доброчесності Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, затвердженого Вченою радою академії. Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу базується на таких принципах: дотримання загальноприйнятих принципів моралі; демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їх норм; повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної належності; дотримання норм законодавства про авторське право; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; самостійне виконання індивідуальних завдань.
Система запобігання	Система роботи та організаційні заходи щодо запобігання,

та виявлення академічного плагіату	виявлення академічного плагіату та притягнення до відповідальності здійснюється відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату, затвердженого Вченою радою академії.
---	--

VII. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

7.1 Перелік компонентів

Обов'язковими компонентами освітньої програми є нормативні навчальні дисципліни циклів загальної та професійної підготовки, практики та атестація, вибірковими - варіативні навчальні дисципліни.

Шифр компоненти	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Компоненти циклу загальної підготовки			
Нормативні навчальні дисципліни			
ЗН.01	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	13,5	екзамен
ЗН.02	Історія архітектури та містобудування	3	залік
ЗН.03	Євроінтеграція України в історичному та лінгвокультурному аспектах	5*	екзамен
ЗН.04	Інформатика	5	екзамен
ЗН.05	Основи архітектури	3	залік
ЗН.06	Історія регіональної архітектури	3	залік
ЗН.07	Українська мова (за професійним спрямуванням)	5,5	екзамен
ЗН.08	Будівельне матеріалознавство	3	залік
ЗН.09	Філософія	3,5	екзамен
ЗН.10	Права, свободи та обов'язки громадянина України	4*	екзамен
ЗН.11	Політологія	3	екзамен
ЗН.12	Основи академічного письма	3	залік
Загальний обсяг нормативних дисциплін		54,5	
Варіативні навчальні дисципліни			
ЗВ.01	Дисципліна закладу вищої освіти**	3	залік
ЗВ.02	Дисципліна закладу вищої освіти**	3	залік
<i>Обирається одна навчальна дисципліна із запропонованих пар</i>			
ЗВ.3.01	Безпека життєдіяльності	3	залік
ЗВ.3.02	Основи медичних знань	3	залік
ЗВ.4.01	Релігієзнавство	3	залік
ЗВ.4.02	Етика ділового спілкування	3	залік
ЗВ.5.01	Соціальні комунікації	4,5	екзамен
ЗВ.5.02	Соціальна відповідальність	4,5	екзамен
ЗВ.6.01	Історична екологія	3	залік
ЗВ.6.02	Глобалізація та сталий розвиток	3	залік

Загальний обсяг варіативних дисциплін		19,5	
2. Компоненти циклу професійної підготовки			
Нормативні навчальні дисципліни			
ПН.01	Вступ до спеціальності	3	екзамен
ПН.02	Історія первісного суспільства та основи археології	4,5	екзамен
ПН.03	Давня історія України	4	екзамен
ПН.04	Історія античної цивілізації	4	екзамен
ПН.05	Археологія та археологічна діяльність	4	екзамен
ПН.06	Історія середніх віків та раннього нового часу	5	екзамен
ПН.07	Середньовічна та Нова історія України	5	екзамен
ПН.08	Новітня історія України	7,5*	екзамен
ПН.09	Історичне краєзнавство та історія Придніпров'я	4,5	екзамен
ПН.10	Нова та новітня історія зарубіжних країн	3	екзамен
ПН.11	Історія української культури в світовому контексті	4,5	екзамен
ПН.12	Країнознавство	4*	залік
ПН.13	Музеєзнавство	3	екзамен
ПН.14	Архівознавство	4*	екзамен
ПН.15	Новітні інформаційні технології в історії	3	залік
ПН.16	Нормативні основи археографічної діяльності	4	екзамен
ПН.17	Пам'яткознавство	3	залік
ПН.18	Основи наукових досліджень з історії та археології	4	екзамен
ПН.19	Екскурсознавство	4,5*	екзамен
ПН.20	Міжкультурні комунікації	3,5	екзамен
ПН.21	Методика організації краєзнавчо-екскурсійної діяльності	3,5	екзамен
ПН.22	Сучасні комунікації та популяризація історико-культурної спадщини	3,5	залік
ПН.23	Методика викладання історії	3,5*	залік
Загальний обсяг нормативних дисциплін		92,5	
Варіативні навчальні дисципліни			
<i>Обирається одна навчальна дисципліна із запропонованих пар</i>			
ПВ.1.01	Літературне джерелознавство	3*	екзамен
ПВ.1.02	Літературне краєзнавство	3*	екзамен
ПВ.2.01	Українська державність в особах	4	екзамен
ПВ.2.02	Державотворення України	4	екзамен
ПВ.3.01	Фахове красномовство	3,5*	екзамен
ПВ.3.02	Ораторське мистецтво	3,5*	екзамен
ПВ.4.01	Історичні та етнографічні регіони України	3	залік

ПВ.4.02	Історична географія	3	залік
ПВ.5.01	Історико-культурна спадщина м. Дніпро	3,5	екзамен
ПВ.5.02	Історико-культурні заповідники	3,5	екзамен
ПВ.6.01	Українські модерні інтелектуальні традиції Придніпров'я*	4*	залік
ПВ.6.02	Яворницькознавство	4*	залік
ПВ.7.01	Етнополітика	4,5	екзамен
ПВ.7.02	Етносоціальні процеси	4,5	екзамен
ПВ.8.01	Спеціальні історичні дисципліни	3*	екзамен
ПВ.8.02	Джерелознавство	3*	екзамен
ПВ.9.01	Українське козацтво у світовому контексті	4,5	екзамен
ПВ.9.02	Військова історія України	4,5	екзамен
ПВ.10.01	Українська ономастика	3	залік
ПВ.10.02	Топоніміка України	3	залік
ПВ.11.01	Українське націєтворення в контексті європейського сталого розвитку*	4,5*	екзамен
ПВ.11.02	Процеси націєтворення в Центрально-Східній Європі*	4,5*	екзамен
Загальний обсяг варіативних дисциплін		40,5	
Практична підготовка			
	Археологічна практика	6	залік
	Краєзнавча практика	6	залік
	Архівна практика	6	залік
	Екскурсійна практика	6	залік
Атестація			
	Атестаційний екзамен	3	екзамен
	Виконання та публічний захист кваліфікаційної роботи	6	публічний захист
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Зі змінами, внесеними на засіданні Вченої Ради академії, протокол №4 від 28 листопада 2023 р.

**Навчальні дисципліни обираються здобувачем вищої освіти у порядку, визначеному Положенням про порядок вибору навчальних дисциплін студентами із переліку, затвердженого наказом ректора. Здобувач вищої освіти має право обрати для вивчення навчальні дисципліни інших освітніх програм ступеня бакалавра, за якими здійснюється навчання в академії, замість запропонованих цією освітньою програмою варіативних навчальних дисциплін циклу професійної підготовки у порядку, визначеному Положенням про порядок вибору навчальних дисциплін студентами.

7.2.1 Структурно-логічна схема послідовності вивчення (виконання) освітніх компонент ОП «Краєзнавчо-екскурсійна робота»

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Фізичне виховання							
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)							
Євроінтеграція України в історичному та лінгвокультурному аспектах	Філософія	Права, свободи та обов'язки громадянина України	Політологія	Українська державність в особах / Державотворення України	Нормативні основи археографічної діяльності	Етнополітика / Етносоціальні процеси	Міжкультурні комунікації
Основи архітектури	Будівельне матеріалознавство	ДЗВО	ДЗВО		Пам'яткознавство		
Інформатика	Українська мова (за професійним спрямуванням)		Соціальні комунікації / Соціальна відповідальність	Основи академічного письма	Релігієзнавство / Етика ділового спілкування	Спеціальні історичні дисципліни / Джерелознавство	Українське націєтворення в контексті європейського сталого розвитку/ Процеси націєтворення в Центральній-Східній Європі
Історія архітектури та містобудування	Історія регіональної архітектури	Безпека життєдіяльності / Основи медичних знань		Історія української культури в світовому контексті	Українські модерні інтелектуальні традиції Придніпров'я / Яворницькознавство	Основи наукових досліджень з історії та археології	Сучасні комунікації та популяризація історико-культурної спадщини
Вступ до спеціальності			Літературне джерелознавство / Літературне краєзнавство	Фахове красномовство / Ораторське мистецтво	Новітні інформаційні технології в історії	Історична екологія / Глобалізація та сталий розвиток	
Історія первісного суспільства та основи археології	Археологія та археологічна діяльність		Історичне краєзнавство та історія Придніпров'я	Музеєзнавство	Історико-культурна спадщина м. Дніпро / Історико-культурні заповідники Дніпропетровщини	Українська ономастика / Топоніміка України	
	Давня історія України	Середньовічна та Нова історія України	Новітня історія України		Історичні та етнографічні регіони України / Історична географія	Українське козацтво у світовому контексті / Військова історія України	Методика викладання історії
	Історія античної цивілізації	Історія середніх віків та раннього нового часу	Нова та новітня історія зарубіжних країн	Країнознавство	Архівознавство	Екскурсознавство	Методика організації краєзнавчо-екскурсійної діяльності
	Археологічна практика		Краєзнавча практика		Архівна практика		Екскурсійна практика
Позначки:		дисципліни циклу загальної підготовки варіативні			дисципліни циклу професійної підготовки варіативні		Атестаційний екзамєн
дисципліни циклу загальної підготовки нормативні			дисципліни циклу професійної підготовки нормативні			практика	Виконання і публічний захист кваліфікаційної роботи

**Матриця відповідності компонентів освітньої програми
програмним компетентностям та результатам навчання**

Шифр компоненти	Компоненти освітньої програми	Компетентності			Результати навчання
		Інтегральна	Загальні	Спеціальні	
Обов'язкові освітні компоненти					
ЗН.01	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	+	ЗК.5, ЗК.8	СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.12, РН.13
ЗН.02	Історія архітектури та містобудування	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.15	РН.13, РН.14, РН.16
ЗН.03	Євроінтеграція України в історичному та лінгвокультурному аспектах	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.3, ЗК.10	СК.1	РН.6
ЗН.04	Інформатика	+	ЗК.2, ЗК.3, ЗК.6, ЗК.7	СК.4, СК.6	РН.10, РН.14
ЗН.05	Основи архітектури	+	ЗК.2, ЗК.6		РН.12, РН.14
ЗН.06	Історія регіональної архітектури	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.15	РН.13, РН.14, РН.16
ЗН.07	Українська мова (за професійним спрямуванням)	+	ЗК.4, ЗК.8	СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.12
ЗН.08	Будівельне матеріалознавство	+	ЗК.2, ЗК.6		РН.12, РН.14
ЗН.09	Філософія	+	ЗК.3, ЗК.7		РН.3
ЗН.10	Права, свободи та обов'язки громадянина України	+	ЗК.1, ЗК.7, ЗК.8	СК.7	РН.14
ЗН.11	Політологія	+	ЗК.1, ЗК.6, ЗК.7	СК.1	РН.13, РН.14
ЗН.12	Основи академічного письма	+	ЗК.4, ЗК.6	СК.10	РН.4, РН.8, РН.12
ПН.01	Вступ до спеціальності	+	ЗК.1, ЗК.2	СК.3, СК.4, СК.5	РН.2, РН.4, РН.8, РН.9
ПН.02	Історія первісного суспільства та основи археології	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.11	РН.1, РН.3, РН.10
ПН.03	Давня історія України	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.3	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11
ПН.04	Історія античної цивілізації	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.8	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11
ПН.05	Археологія та археологічна діяльність	+	ЗК.2, ЗК.6, ЗК.8, ЗК.10	СК.1, СК.3, СК.6, СК.11	РН.1, РН.3, РН.6, РН.10
ПН.06	Історія середніх віків та раннього нового	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.8	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11

	часу				
ПН.07	Середньовічна та Нова історія України	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.3, СК.8	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11
ПН.08	Новітня історія України	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.3, СК.9	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11
ПН.09	Історичне краєзнавство та історія Придніпров'я	+	ЗК.2, ЗК.7	СК.2, СК.7, СК.8, СК.10, СК.13, СК.14	РН.1, РН.3, РН.7, РН.15
ПН.10	Нова та новітня історія зарубіжних країн	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.1, СК.2, СК.8, СК.9	РН.1, РН.2, РН.7, РН.11
ПН.11	Історія української культури в світовому контексті	+	ЗК.2, ЗК.7	СК.1, СК.3, СК.7, СК.8	РН.6, РН.13
ПН.12	Країнознавство	+	ЗК.2, ЗК.7	СК.2, СК.5, СК.8	РН.6, РН.12, РН.13
ПН.13	Музеєзнавство	+	ЗК.2, ЗК.8, ЗК.10	СК.4, СК.5, СК.10, СК.12	РН.4, РН.9, РН.12
ПН.14	Архівознавство	+	ЗК.6, ЗК.8	СК.4, СК.5, СК.9, СК.12	РН.3, РН.5
ПН.15	Новітні інформаційні технології в історії	+	ЗК.6, ЗК.9	СК.4, СК.6, СК.9, СК.12	РН.10, РН.14
ПН.16	Нормативні основи археографічної діяльності	+	ЗК.6, ЗК.8, ЗК.9	СК.3, СК.4, СК.5, СК.12	РН.3, РН.5
ПН.17	Пам'яткознавство	+	ЗК.2, ЗК.10	СК.4, СК.5, СК.7, СК.12	РН.9, РН.11, РН.12
ПН.18	Основи наукових досліджень з історії та археології	+	ЗК.4, ЗК.5, ЗК.10	СК.2, СК.4, СК.5, СК.8, СК.9	РН.3, РН.8, РН.12, РН.14
ПН.19	Екскурсознавство	+	ЗК.4, ЗК.5, ЗК.9, ЗК.10	СК.1, СК.3, СК.4, СК.7, СК.15	РН.4, РН.9, РН.10, РН.16
ПН.20	Міжкультурні комунікації	+	ЗК.5, ЗК.8	СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.12, РН.13
ПН.21	Методика організації краєзнавчо- екскурсійної діяльності	+	ЗК.4, ЗК.5, ЗК.7, ЗК.8	СК.1, СК.3, СК.4, СК.15	РН.4, РН.9, РН.10, РН.15, РН.16
ПН.22	Сучасні комунікації та популяризація історико-культурної спадщини	+	ЗК.2, ЗК.4, ЗК.5, ЗК.8	СК.3, СК.7, СК.8, СК.10	РН.9, РН.10, РН.12, РН.13
ПН.23	Методика викладання історії	+	ЗК.6, ЗК.9, ЗК.10	СК.1, СК.3, СК.8	РН.10, РН.12, РН.14
	Археологічна практика	+	ЗК.6, ЗК.8	СК.5, СК.11, СК.12	РН.5, РН.9, РН.12
	Краєзнавча практика	+	ЗК.2, ЗК.8	СК.5, СК.13, СК.14	РН.9, РН.10, РН.14, РН.15

	Архівна практика	+	ЗК.6, ЗК.8	СК.5, СК.12	РН.9, РН.12
	Екскурсійна практика	+	ЗК.4, ЗК.5, ЗК.8	СК.5, СК.13, СК.14, СК.15	РН.9, РН.10, РН.14, РН.16
	Виконання і публічний захист кваліфікаційної роботи	+	ЗК.4, ЗК.5	СК.1, СК.3, СК.5, СК.6, СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.11
Вибіркові освітні компоненти					
ЗВ.01	Дисципліна закладу вищої освіти	+			
ЗВ.02	Дисципліна закладу вищої освіти	+			
ЗВ.3.01	Безпека життєдіяльності	+	ЗК.2, ЗК.3, ЗК.10		РН.14
ЗВ.3.02	Основи медичних знань	+	ЗК.2, ЗК.3, ЗК.10		РН.14
ЗВ.4.01	Релігієзнавство	+	ЗК.2, ЗК.7	СК.1	РН.13, РН.14
ЗВ.4.02	Етика ділового спілкування	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.9	СК.3	РН.14
ЗВ.5.01	Соціальні комунікації	+	ЗК.10	СК.7, СК.8, СК.10	РН.12
ЗВ.5.02	Соціальна відповідальність	+	ЗК.8	СК.7, СК.8, СК.10	РН.12
ЗВ.6.01	Історична екологія	+	ЗК.1, ЗК.7	СК.8	РН.13
ЗВ.6.02	Глобалізація та сталий розвиток	+	ЗК.1, ЗК.7	СК.8	РН.13
ПВ.1.01	Літературне джерелознавство	+	ЗК.4, ЗК.6	СК.5, СК.8	РН.14, РН.15
ПВ.1.02	Літературне краєзнавство	+	ЗК.4, ЗК.6	СК.5, СК.8	РН.14, РН.15
ПВ.2.01	Українська державність в особах	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.7, ЗК.9	СК.1, СК.2, СК.8	РН.2, РН.6, РН.11
ПВ.2.02	Державотворення України	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.7, ЗК.9	СК.1, СК.2, СК.8	РН.2, РН.6, РН.11
ПВ.3.01	Фахове красномовство	+	ЗК.4, ЗК.8	СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.12
ПВ.3.02	Ораторське мистецтво	+	ЗК.4, ЗК.8	СК.9, СК.10	РН.4, РН.8, РН.12
ПВ.4.01	Історичні та етнографічні регіони України	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.2, СК.6	РН.13, РН.14
ПВ.4.02	Історична географія	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.2, СК.6	РН.13, РН.14

ПВ.5.01	Історико-культурна спадщина м. Дніпро	+	ЗК.2, ЗК.8	СК.13, СК.14	РН.2, РН.7, РН.15
ПВ.5.02	Історико-культурні заповідники	+	ЗК.2, ЗК.8	СК.13, СК.14	РН.2, РН.7, РН.15
ПВ.6.01	Українські модерні інтелектуальні традиції Придніпров'я*	+	ЗК.2, ЗК.6	СК.3, СК.7, СК.8, СК.13	РН.2, РН.4, РН.6, РН.12, РН.15
ПВ.6.02	Яворницькознавство	+	ЗК.2, ЗК.8	СК.1, СК.7, СК.8, СК.9, СК.13, СК.14	РН.1, РН.4, РН.6, РН.15
ПВ.7.01	Етнополітика	+	ЗК.6, ЗК.7	СК.3, СК.8	РН.6, РН.12, РН.14
ПВ.7.02	Етносоціальні процеси	+	ЗК.6, ЗК.7	СК.3, СК.8	РН.6, РН.12, РН.14
ПВ.8.01	Спеціальні історичні дисципліни	+	ЗК.6	СК.6, СК.9	РН.3, РН.5
ПВ.8.02	Джерелознавство	+	ЗК.6	СК.6, СК.9	РН.3, РН.5
ПВ.9.01	Українське козацтво у світовому контексті	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.9	СК.1, СК.2, СК.3, СК.8	РН.6, РН.7
ПВ.9.02	Військова історія України	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.9	СК.1, СК.2, СК.3, СК.8	РН.6, РН.7
ПВ.10.01	Українська ономастика	+	ЗК.4, ЗК.6	СК.5, СК.8	РН.4, РН.14
ПВ.10.02	Топоніміка України	+	ЗК.4, ЗК.6	СК.5, СК.8	РН.4, РН.14
ПВ.11.01	Українське націєтворення в контексті європейського сталого розвитку*	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.7, ЗК.9	СК.1, СК.4, СК.8	РН.4, РН.6, РН.8, РН.13
ПВ.11.01	Процеси націєтворення в Центрально-Східній Європі*	+	ЗК.1, ЗК.2, ЗК.7, ЗК.9	СК.1, СК.4, СК.8	РН.4, РН.6, РН.8, РН.13

*Зі змінами, внесеними на засіданні Вченої Ради академії, протокол №4 від 28 листопада 2023 р.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класи фі- кація компе- тент- ностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ2 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ3 Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ4 Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ5 Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1			К1	АВ3
ЗК2	ЗН1, ЗН2		К1, К2	АВ2, АВ3, АВ4
ЗК3	ЗН1, ЗН2	УМ1	К2	АВ1, АВ3, АВ5
ЗК4		УМ1	К1	
ЗК5	ЗН1		К1, К2	АВ4
ЗК6	ЗН1	УМ1		АВ5
ЗК7	ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3, АВ4
ЗК8	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
ЗК9	ЗН2	УМ1	К2	АВ2, АВ3
ЗК10		УМ1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ4
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1	АВ3, АВ5
СК2	ЗН1, ЗН2	УМ1	К2	АВ2
СК3	ЗН2	УМ1	К1	АВ1, АВ2, АВ3
СК4		УМ1	К1	АВ4, АВ5

CK5		YM1	K1	AB1, AB5
CK6	3H2	YM1	K1	AB4, AB5
CK7	3H1, 3H2	YM1	K1	AB1, AB3
CK8	3H1, 3H2	YM1	K1, K2	AB2, AB3
CK9	3H1, 3H2	YM1	K1, K2	AB3, AB4
CK10	3H1, 3H2	YM1	K1, K2	AB1, AB3, AB5
CK11	3H1, 3H2	YM1	K1, K2	AB1, AB2, AB3
CK12	3H1, 3H2	YM1	K1, K2	AB1, AB2, AB4

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання		Інтегральна компетентність	Загальні компетентності											Спеціальні (фахові) компетентності												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему	+	+					+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій і використовувати ці знання у професійній діяльності.	+		+				+	+	+				+	+	+	+	+	+	+			+	+		
3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел	+						+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4	Володіти понятійно - категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.	+			+			+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+		+	+			+

5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	+				+		+	+						+	+	+	+	+	+			+			+
6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії	+			+	+		+	+	+					+	+	+	+	+	+	+			+	+	+
7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах	+			+			+	+	+	+				+	+	+	+	+				+	+	+	+
8	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.	+			+	+	+	+	+	+					+	+		+	+	+	+			+	+	
9	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України	+			+			+	+	+	+						+						+	+	+	
10	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.	+					+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+			+		+	+
11	Здійснювати аналіз ситуації з	+					+	+		+	+				+	+	+	+		+			+		+	+

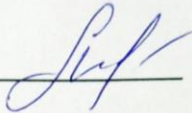
	урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.																							
12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот	+	+					+				+		+	+	+		+		+	+			
13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей.	+						+	+			+	+		+	+	+		+		+	+		
14	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології	+						+	+	+	+		+	+				+	+			+	+	+

VIII. Перелік нормативних документів

1. Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон «Про освіту»//База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Класифікатор професій: ДК 003: 2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. – К.: Соцінформ: Держспоживстандарт України, 2010. – 746 с. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10> дата звернення: 21.09.2019).
4. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
6. Постанова Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. URL: http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf
8. Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія», затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 р. № 575 URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

Розробники:

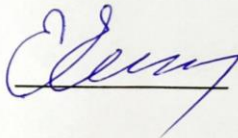
к. і. н., доцент,
доцент кафедри українознавства,
документознавства
та інформаційної діяльності

Галина ЛИСЕНКО

к. і. н., доцент,
доцент кафедри українознавства,
документознавства
та інформаційної діяльності

Валентина БАБЕНКО

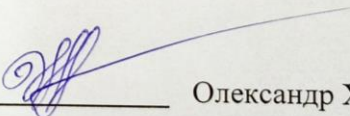
д. н. з держ. упр., професор,
професор кафедри українознавства,
документознавства
та інформаційної діяльності

Галина ЄВСЄЄВА

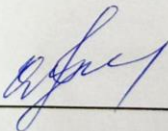
ст. викладач
кафедри українознавства,
документознавства
та інформаційної діяльності

Світлана ВОЛКОВА

к. арх., доцент,
доцент кафедри дизайну
та реконструкції
архітектурного середовища

Олександр ХАРЛАН

співзасновник
та член правління
ГО «Дивна Україна»

Ольга ФІЛЬ